[2024] 6 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 666: 2024 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ 414

ਪ੍ਰਬੀਰ ਪੁਰਕਾਯਸਥਾ

ਬਨਾਮ

ਰਾਜ (ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਐਨਸੀਟੀ)

(2024 ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2577)

15 ਮਈ 2024

[ਬੀ.ਆਰ. ਗਵਈ ਅਤੇ ਸੰਦੀਪ ਮਹਿਤਾ, *ਜੇਜੇ.]

ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੁੱਦਾ

ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਰਿਮਾਂਡ ਦੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਨਾ ਕਰਕੇ ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਹੈੱਡਨੋਟਸ

ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ, 1967 ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ - ਧਾਰਾ 22(1) ਅਤੇ 22(5) ਐਫਆਈਆਰ ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ 13, 16, 17, 18, 22 ਸੀ, ਯੂਏਪੀਏ ਆਰ/ਡਬਲਯੂ ਐਸਐਸ.153A, 120ਬੀ, ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਗਿਰਫ਼ਤਾਰੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਰਿਮਾਂਡ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਰਿਮਾਂਡ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ

ਫੈਸਲਾ: ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਸੰਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 22(1) ਅਤੇ 22(5) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਨਿਵਾਰਕ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਧੀਨ ਰੱਖੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਆਧਾਰ ਪਵਿੱਤਰ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਲੋੜ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਮੀਮੋ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਿਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ - ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਰਸਮੀ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਫਾਰਮਾ ਸੀ।

ਉਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਐਫਆਈਆਰ ਦੀ ਕਾਪੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ 5.10.2023 ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 3.10.2023 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 5:45 ਵਜੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਮੀਮੋ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ - ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ (IO) ਕੋਲ ਸ਼ਾਮ 5:44 ਵਜੇ ਤੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿੰਡੋ ਸੀ। 4.10.2023 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਉਸਦਾ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਰਿਮਾਂਡ ਲੈਣ ਲਈ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ 3.10.2023 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਮੋਬਾਈਲ ਨੰਬਰ ਆਈਓ ਕੋਲ ਉਪਲਬਧ ਸੀ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਰਿਮਾਂਡ ਦੇ ਸਮੇਂ 06 ਜੂਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: 3.10.2023 ਨੂੰ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿਮਾਂਡ ਐਡਵੋਕੇਟ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ - ਇਹ ਸਾਰੀ ਕਵਾਇਦ ਗੁਪਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਬਣਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਨ ਦੀ ਇੱਕ ਕੋਝੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਸੀ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਦੱਸੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼; ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲੈਣ ਦੇ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰਨਾ ਤਾਂ ਜੋ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵੀ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ - ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਐਡਵੋਕੇਟ ਲਗਾਇਆ ਸੀ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਬਾਰੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਨੇ ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਐਡਵੋਕੇਟ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਸੀ। ਰਿਮਾਂਡ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜੋ ਕਿ ਰਿਮਾਂਡ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਵੇਰੇ 6:00 ਵਜੇ ਸੀ. 4.10.2023-ਰਿਮਾਂਡ ਆਰਡਰ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਕਾਪੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜੁੜੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਵਟਸਐਪ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ-ਇਹ ਲਾਈਨਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ-ਰਿਮਾਂਡ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਵੇਰੇ 6:00 ਵਜੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਬਾਅਦ ਦਾ ਮੌਕਾ, ਨਿਰਾਰਥਕਤਾ ਦੀ ਇੱਕ ਕਸਰਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਕਾਪੀ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਸੰਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਕਥਿਤ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਰਿਮਾਂਡ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 4.10.2023 ਜਿਸ ਨੇ ਉਸਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਅਤੇ ਰਿਮਾਂਡ ਆਰਡਰ ਮਿਤੀ 4.10.2023 ਅਤੇ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਹੁਕਮ ਅਵੈਧ ਹਨ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਅਦਰਜ਼ [2023] 12 ਐਸਸੀਆਰ 714 ਵਿੱਚ ਅਨੁਪਾਤ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਹਿਰਾਸਤ ਤੋਂ ਰਿਹਾਅ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। 50, 51)

ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ, 1967 ਐਸ.43B(1)-ਪ੍ਰੀਵੈਂਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਐਕਟ, 2002 ਐਸ.19(1)-ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 22(1) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ [2023] 12 ਐਸਸੀਆਰ 714 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਕਿ ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਮੀਲਾ ਦੇ s.19(1) ਜੋ ਕਿ ਯੂਏਪੀਏ ਦੇ ਐਸ. 43B(1) ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ, ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੁਢਲੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਲਗਾਤਾਰ ਰਿਮਾਂਡ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ:

ਪੈਸਲਾ: ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(1) ਅਤੇ ਯੂਏਪੀਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 43ਬੀ(1) ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਯੂਏਪੀਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 43ਬੀ(1) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਬਾਰੇ ਵਿਵਸਥਾ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 19(1) ਵਿੱਚ ਪੀ.ਐਲ.ਏ. ਦੇ ਕੁਝ ਸਮਗਰੀ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ਗੀ ਰੂਪ ਹਨ। ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 19 ਅਤੇ ਯੂਏਪੀਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 43ਏ ਅਤੇ 43ਬੀ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਮੁੱਚੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਦੇਸ਼ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਯੂਏਪੀਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 43ਬੀ(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਬਾਰੇ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ, ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 22(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿਚ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਸਰੋਤ ਲੱਭਦਾ ਹੈ-ਇਸ ਲਈ, ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸੁਨਹਿਰੀ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਪਮੀਲਾ ਜਾਂ ਯੂਏਪੀਏ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਇਕਸਾਰਤਾ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ ਨੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਯੂ.ਏ.ਪੀ.ਏ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪਰੀ ਪਾਸੂ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੈ। [ਪਾਰਾ 17, 19]

ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ, 1967-ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ - ਧਾਰਾ 20, 21 ਅਤੇ 22-ਲਿਖਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ - ਉਦੇਸ਼:

ਫੈਸਲਾ: ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਯੂਏਪੀਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਲਈ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ (ਅਪਰਾਧਾਂ) ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਲਿਖਤੀ ਆਧਾਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਬੀਰ ਪੁਰਕਾਯਸਥਾ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਐਨਸੀਟੀ)

ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬੇਸ਼ੱਕ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ - ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਲਾਘਯੋਗ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ, ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਆਪਣੇ ਵਕੀਲ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸਾਧਨ ਹੋਵੇਗੀ; ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਰਿਮਾਂਡ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਮੰਗਣ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਆਖਿਆ ਯੂ/ਆਰਟੀਕਲ 22(1) ਦੀ ਗਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗੀ -ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਭ ਤੋਂ ਪਵਿੱਤਰ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜੋ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਵਿੱਤਰ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ, 20, 21 ਅਤੇ 22 ਦੁਆਰਾ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 22 (1) ਤੋਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਉਲੰਘਣਾ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ ਰਿਮਾਂਡ 'ਤੇ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕਤਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ - ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੱਸਣ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। [ਪਾਰਾ 20-22]

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਲਾਅ - ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਮੈਮੋ- ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ 'ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ- ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ' ਨੂੰ 'ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ' ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ:

ਫੈਸਲਾ: 'ਕਾਰਨ' ਵਾਕੰਸ਼ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅੰਤਰ ਹੈ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਲਈ' ਅਤੇ 'ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ' - ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਮੀਮੋ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ 'ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ' ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਸਮੀ ਮਾਪਦੰਡ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ; ਜੁਰਮ ਦੀ ਸਹੀ ਜਾਂਚ ਲਈ; ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਗਾਇਬ ਕਰਨ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ; ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਭਰਮਾਉਣ, ਧਮਕੀ ਦੇਣ ਜਾਂ ਵਾਅਦਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ - ਇਹ ਕਾਰਨ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ ਜਦੋਂ ਕਿ 'ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ' ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਵੇਰਵੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਣਗੇ, ਜੋ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਬਾਰੇ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੱਥਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

ਜਿਸਨੂੰ ਉਸਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤੀ ਰਿਮਾਂਡ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਮੰਗਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, 'ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਦੋਸ਼ੀ ਲਈ ਨਿੱਜੀ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੋ ਕਿ ਆਮ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਹਨ। [ਪਰਾ 49]

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ - ਅਨੁਛੇਦ 141-ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਿ ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਅਦਰਜ਼ [2023] 12 ਐਸਸੀਆਰ 714 ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ 4.10.2023 ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਰਿਮਾਂਡ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 4.10.2023 ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਵੈਬਸਾਈਟ 'ਤੇ 4.10.2023 ਦੇ ਅਖੀਰਲੇ ਘੰਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਪਲੋਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੋਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, IO ਦੀ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲਿਖਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੇ ਆਧਾਰ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰਿਮਾਂਡ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ ਨੂੰ ਅਪਲੋਡ ਕਰਕੇ ਜਨਤਕ ਡੋਮੇਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ:

ਫੈਸਲਾ: ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਗਲਤ ਸਮਝੀ ਗਈ ਹੈ- ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 4.10.2023 ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ 3.10.2023 ਨੂੰ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ-ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਅਨੁਮਾਨਤ ਪੇਸ਼ਗੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਜੋ ਕਿ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਅਪਲੋਡ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ - ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਤੈਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਦੱਸਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਨੁਪਾਤ ਧਾਰਾ 1 ਦੀ ਧਾਰਾ 1 ਦੇ ਅਧੀਨ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 45]

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਆਰਟੀਕਲ 22(5), 22(1) - ਅਨੁਛੇਦ 22(5) ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਨਿਵਾਰਕ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸਕੀਮ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਿਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ:

ਫੈਸਲਾ: ਕਿਹਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿਚ ਅਸਮਰਥ ਹੈ - ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇਹ ਇਕਸਾਰ ਵਿਚਾਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਆਧਾਰ

ਪ੍ਰਬੀਰ ਪੁਰਕਾਯਸਥਾ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਐਨਸੀਟੀ)

ਜਿਸ ਨਾਲ ਇੱਕ ਨਾਗਰਿਕ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੰਚਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਵਾਂਝੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਪਚਾਰਕ ਉਪਾਅ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕੇ - ਆਧਾਰਾਂ ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 22(1) ਅਤੇ ਅਨੁਛੇਦ 22(5) ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਬਿਲਕੁਲ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੈ - ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਗੇੜ 'ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। "ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ" ਜਾਂ "ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ", ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੰਚਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹਰੀਕਿਸਨ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ [1962] 2 ਐਸਸੀਆਰ 918 ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਹਿਲੂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ. ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 22(5) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 22(1) 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। [ਪਾਰਾ 27-29]

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ

ਹਰੀਕਿਸਨ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ [1962] ਸਪਲਾਈ. 2 ਐਸਸੀਆਰ 918: 1962 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 117 ਦਾ ਅਨੁਸਰਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਅਦਰਜ਼ [2023] 12 ਐਸਸੀਆਰ 714: 2023 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 1244; ਰਾਏ ਵੀ.ਡੀ. ਬਨਾਮ ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ [2000] ਸਪਲਾਈ. 4 ਐਸਸੀਆਰ 539: (2000) 8 ਐਸਸੀਸੀ 590; ਲੱਲੂਭਾਈ ਜੋਗੀਭਾਈ ਪਟੇਲ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. [1981] 2 ਐਸਸੀਆਰ 352: (1981) 2 ਐਸਸੀਸੀ 427 - 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

ਰਾਮ ਕਿਸ਼ੋਰ ਅਰੋੜਾ ਬਨਾਮ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ [2023] 16 ਐਸਸੀਆਰ 743: 2023 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 1682- ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ, 1967; ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ; ਪੀਨਲ ਕੋਡ, 1860

ਕੀਵਰਡਸ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ; ਰਿਮਾਂਡ ਦਾ ਹੁਕਮ; ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਮੀਮੋ: ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ; ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਆਧਾਰ: ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਾ: ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਦਾ ਸੰਚਾਰ; ਪੁਲਿਸ ਰਿਮਾਂਡ 'ਤੇ; ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ; ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ, ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ'; 'ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ'; ਰੋਕਥਾਮਕ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ; ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਹੁਕਮ; ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ; ਹਿਰਾਸਤ ਜਾਂ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ; ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ; ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ।

ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਕੇਸ

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2024 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2577

2023 ਦੇ CRLMC ਨੰਬਰ 7278 ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 13.10.2023 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ

ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰੀ

ਕਪਿਲ ਸਿੱਬਲ, ਸਿਧਾਰਥ ਅਗਰਵਾਲ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਅਰਸ਼ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਖੁਰਾਣਾ, ਨਿਤਿਨ ਸਲੂਜਾ, ਹਰਸ਼ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਹਰਸ਼ਿਤ ਮਹਲਵਾਲ, ਸਿਦਕ ਸਿੰਘ ਆਨੰਦ, ਮਨਨ ਖੰਨਾ, ਨਿਖਿਲ ਪਵਾਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੌਜਨਿਆ ਸ਼ੰਕਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰੂਪਾਲੀ ਸੈਮੂਅਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪਿੰਕੀ ਦੂਬੇ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਿਮਤੀ, ਐੱਮਐੱਸ ਖੁਰਾਣਾ, ਐਮ.ਐਸ. ਪ੍ਰਣਿਆ ਮਦਾਨ, ਸਾਹਿਲ ਮੋਂਗੀਆ, ਐਡਵੋਕੇਟ. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਸੂਰਯਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵੀ ਰਾਜੂ, ਏ.ਐਸ.ਜੀ., ਜ਼ੋਹੇਬ ਹੁਸੈਨ, ਮੁਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਮਾਰੋਰੀਆ, ਅੰਨਮ ਵੈਂਕਟੇਸ਼, ਕਾਨੂ ਅਗਰਵਾਲ, ਅਰਕਜ ਕੁਮਾਰ, ਐਡਵੋਕੇਟ. ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ.

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ / ਹੁਕਮ

ਨਿਰਣਾ

ਮਹਿਤਾ, ਜੇ.

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 13 ਅਕਤੂਬਰ, 2023 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਦੁਆਰਾ ਤੁਰੰਤ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਦਿਅਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ 2023 ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਫੁਟਕਲ ਕੇਸ ਨੰ. 7278 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ: - ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਮੰਗ

"ਏ. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 224/2023 ਮਿਤੀ 17.08.2023 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 21 ਅਤੇ 22 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਘੋਰ ਉਲੰਘਣਾ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰੋ, ਪੀ.ਐਸ. ਸਪੈਸ਼ਲ ਸੈੱਲ, ਦਿੱਲੀ, ਲੋਧੀ ਰੋਡ;

ਬੀ. ਐਲ.ਡੀ. ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 04.10.2023 ਦੇ ਰਿਮਾਂਡ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰੋ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰੋ। ਸਪੈਸ਼ਲ ਜੱਜ, ਪਟਿਆਲਾ ਹਾਊਸ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪ੍ਰਬੀਰ ਪੁਰਕਾਯਸਥਾ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਐਨਸੀਟੀ)

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 22 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ।

ਸੀ. FIR ਨੰ. 224/2023 ਮਿਤੀ 17.08.2023 PS ਸਪੈਸ਼ਲ ਸੈੱਲ, ਲੋਧੀ ਰੋਡ, ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਿਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਰਿਹਾਈ।

ਸੰਖੇਪ ਤੱਥ:-

3. ਪੀ.ਐੱਸ. ਸਪੈਸ਼ਲ ਸੈੱਲ, ਲੋਧੀ ਕਾਲੋਨੀ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਵਿਆਪਕ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਕੀਤੀ, ਅਰਥਾਤ, ਮੈਸਰਜ਼. ਪੀਪੀਕੇ ਨਿਊਜ਼ਕਲਿਕ ਸਟੂਡੀਓ ਪ੍ਰਾ. ਲਿਮਟਿਡ ("ਕਹਿੰਦੀ ਕੰਪਨੀ") ਜਿਸਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 2023 ਦੀ 17 ਅਗਸਤ, 2023 ਦੀ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 224 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਪੀ.ਐਸ. ਸਪੈਸ਼ਲ ਸੈੱਲ, ਲੋਧੀ ਕਾਲੋਨੀ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਧਾਰਾ 13, 16, 17, 18, 18, 22 ਸੀ, 22 ਸੀ ਐਕਟ ਦੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਐਕਟੀਵਿਟੀਜ਼ 7 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। (ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ "ਯੂਏਪੀਏ" ਲਈ) ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860 ਦੀ ਧਾਰਾ 153A, 120B ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੋ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'IPC' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ)। ਤਲਾਸ਼ੀ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਹੋਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਤੇ ਡਿਜੀਟਲ ਉਪਕਰਣ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 3 ਅਕਤੂਬਰ, 2023 ਨੂੰ ਪੀ.ਐੱਸ. ਸਪੈਸ਼ਲ ਸੈੱਲ, ਲੋਧੀ ਕਾਲੋਨੀ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਮੀਮੋ (ਅਨੇਕਚਰ ਪੀ-7) ਰਾਹੀਂ ਉਕਤ ਐਫਆਈਆਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

4. ਇੱਥੇ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਮੈਮੋ ਕੰਪਿਊਟਰਾਈਜ਼ਡ ਫਾਰਮੈਟ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਕਾਲਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹੀ ਮੁੱਦਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਹੱਡੀ ਹੈ।

5. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 4 ਅਕਤੂਬਰ, 2023 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 6:00 ਵਜੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ-02, ਪਟਿਆਲਾ ਹਾਊਸ ਕੋਰਟਸ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਰਿਮਾਂਡ ਜੱਜ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਈ.ਏ. ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਰਿਮਾਂਡ ਆਰਡਰ (ਅਨੇਕਚਰ P-1) ਤੋਂ ਕਿਹੜਾ ਤੱਥ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। 2023 ਦਾ ਨੰਬਰ 217857। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 4 ਅਕਤੂਬਰ, 2023 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸੱਤ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

6. ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਕਪਿਲ ਸਿੱਬਲ ਦੁਆਰਾ ਹੇਰਾਫੇਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਮਾਂਡ ਆਰਡਰ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸੰਮਿਲਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, 4 ਅਕਤੂਬਰ, 2023 ਦੇ ਰਿਮਾਂਡ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਤਸਵੀਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

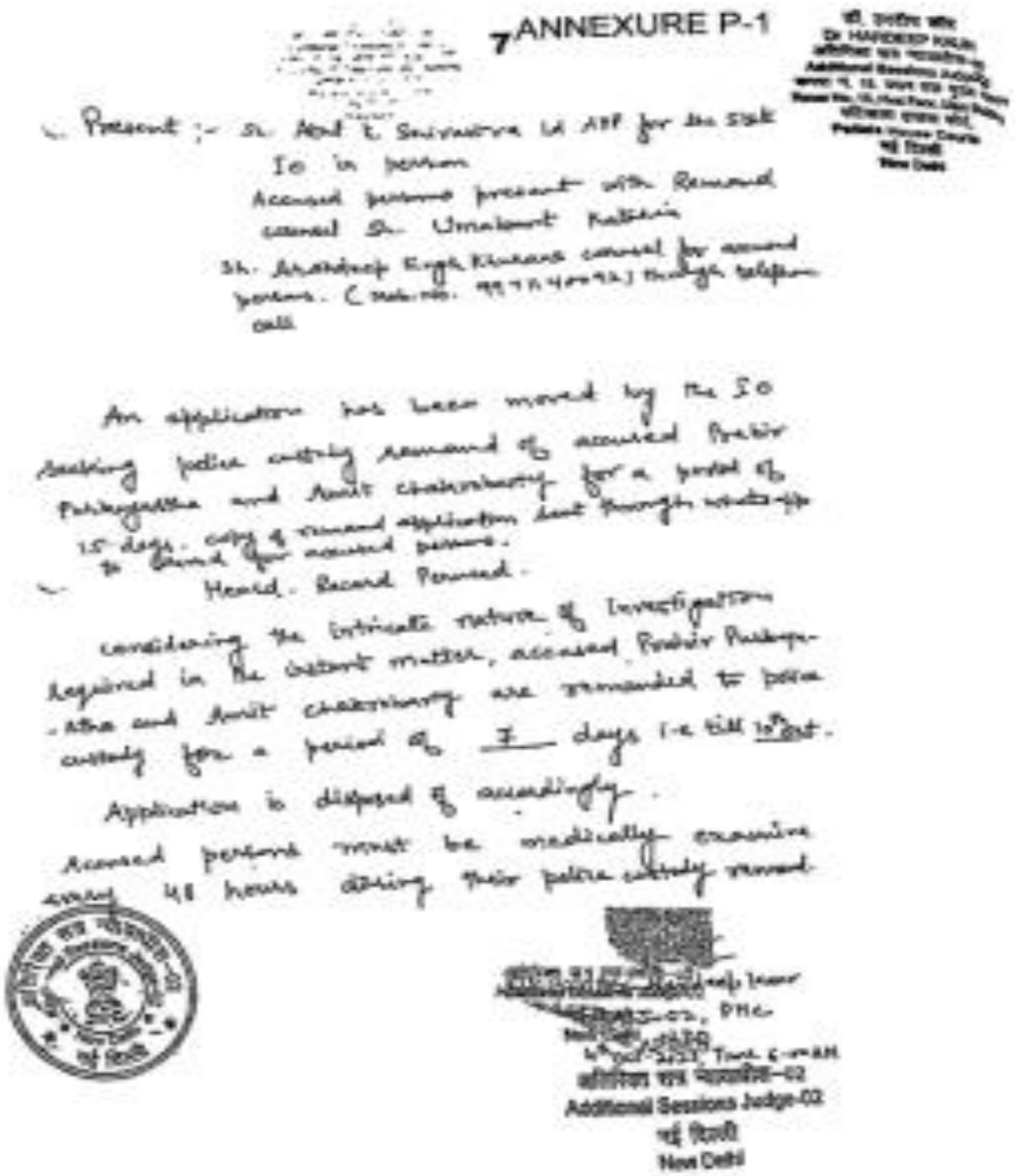

7 ANNEXURE P-1

Dr. HARDEEP KAUR
Additional Sessions Judge
Patiala House Courts
New Delhi

Present :- Sh. Atul K. Srivastava Ld. APP for the State
IO in person
Accused persons present with Remand
counsel Sh. Umakant Kataria
Sh. Arshdeep Singh Khurana counsel for accused
persons. (Mob. No. 9971140092) through telephone
call

An application has been moved by the IO
seeking police custody remand of accused Prabir
Purkayastha and Amit Chakrabarty for a period of
15 days. copy of remand application sent through whatsapp
to Ld. for accused persons.
Heard. Record Perused.

Considering the intricate nature of investigation
required in the instant matter, accused Prabir Purkay-
-astha and Amit Chakrabarty are remanded to police
custody for a period of 7 days i.e till 10th Oct.

Application is disposed of accordingly.

Accused persons must be medically examine
every 48 hours during their police custody remand.

Arshdeep Kaur
Additional Sessions Judge-02
New Delhi

Additional Sessions Judge-02
नई दिल्ली
New Delhi

7. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਫੈਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਰਿਮਾਂਡ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ 4 ਅਕਤੂਬਰ, 2023 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਫੌਜਦਾਰੀ ਫੁਟਕਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 7278, 2023 ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਰਿਮਾਂਡ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ, ਜੋ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ, ਮਿਤੀ 1 ਅਕਤੂਬਰ, 2023 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 2023. ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਬੇਨਤੀਆਂ: -

8. ਸ਼੍ਰੀ ਕਪਿਲ ਸਿੱਬਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਅਤੇ ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ: -

(1) ਕਿ 2023 ਦੀ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 224 (ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ) ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਉਸੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੀ ਐਫਆਈਆਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, 26 ਅਗਸਤ, 2020 ਦੀ 2020 ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 116, PS EOW, ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ("ਈਗੋਲ ਐਫਆਈਆਰ) ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਕਤ ਐਫਆਈਆਰ ਦੀ ਕਾਪੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਈਓਡਬਲਯੂ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰੈਡੀਕੇਟ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ (ਛੋਟੇ "ਈਡੀ" ਲਈ) ਨੇ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਐਕਟ, 2002 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਤੇ 4 (ਛੋਟੇ 'ਪੀਐਮਐਲਏ' ਲਈ) ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਅਤੇ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਕੇਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰਿਪੋਰਟ (ਛੋਟੇ 'ਈਸੀਆਈਆਰ' ਲਈ) ਦਰਜ ਕੀਤੀ। ਈਡੀ ਨੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਦਫਤਰ ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਆਪਕ ਤਲਾਸ਼ੀ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕੀਤੀਆਂ। PPK ਨਿਊਜ਼ਕਲਿਕ ਸਟੂਡੀਓ ਪ੍ਰਾ. ਲਿਮਟਿਡ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹੈ।

(ii) ਕੰਪਨੀ ਨੇ 2021 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀਆਰਐਲ) ਨੰਬਰ 1129 ਅਤੇ 2021 ਦੇ 1130 ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਈਸੀਆਈਆਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 21 ਜੂਨ, 2021 ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਦਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅੰਤਰਿਮ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜੁਲਾਈ 7 ਦੀ ਬੈਂਚ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਿਮ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 2021।

(iii) 2023 ਦੀ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 224 ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਅਨੁਮਾਨਾਂ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਤੱਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਐੱਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਬਾਅਦ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ

ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੱਥਾਂ ਜਾਂ ਐਫਆਈਆਰ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਲਪਨਿਕ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(iv) ਮੰਨਿਆ, 2023 ਦੀ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 224 ਦੀ ਕਾਪੀ ਨਾ ਤਾਂ ਜਨਤਕ ਡੋਮੇਨ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਅਤੇ ਰਿਮਾਂਡ ਤੱਕ ਇਸਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 20, 21 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 21 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ।

(v) ਸ਼੍ਰੀ ਸਿੱਬਲ ਨੇ ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ 5 ਅਕਤੂਬਰ, 2023 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ, ਲੀਮਡ ਰਿਮਾਂਡ ਜੱਜ ਨੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ 5 ਅਕਤੂਬਰ, 2023 ਨੂੰ ਦੇਰ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਉਕਤ ਐੱਫ.ਆਈ.ਆਰ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ, ਭਾਵ, ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਰੀਮਾਂਡ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
(vi) ਇਹ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਬਾਰੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਜਾਂ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੂਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 22(1) ਅਤੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਘੋਰ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਸੀ.ਸੀ.'. ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ)।
(vii) ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਅਦਰਜ਼' ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਲਗਾਤਾਰ ਰਿਮਾਂਡ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(1) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜੋ ਯੂਏਪੀਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 43ਬੀ(1) ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਕਤ ਫੈਸਲਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
(vii) ਸ਼੍ਰੀ ਸਿੱਬਲ ਨੇ ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਹਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਘੋਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਘੋਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 22(1)।

---

1 [2023] 12 ਐਸਸੀਆਰ 714 : 2023 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 1244

(ix) ਸ਼੍ਰੀ ਸਿੱਬਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਰਾਮ ਕਿਸ਼ੋਰ ਅਰੋੜਾ ਬਨਾਮ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਵੱਲੋਂ ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸੰਭਾਵਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਨਜ਼ਰੀਆ ਵੀ ਰਾਹਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ 3 ਅਕਤੂਬਰ, 2023 ਨੂੰ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਿਮਾਂਡ ਆਰਡਰ 4 ਅਕਤੂਬਰ, 2023 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਾਨੂੰਨ ਰਾਮਪੁਰ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਰਾਮ ਕਿਸ਼ੋਰ ਅਰੋੜਾ (ਸੁਪਰਾ)।

(x) ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 22 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਘੋਰ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ, ਇਸਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਰਿਮਾਂਡ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹਿਰਾਸਤ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਮੰਗਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

(xi) ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਸਿਰਫ ਗਲਤ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਉੱਚਤਮ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਹੈ।

(xii) 4ª ਅਕਤੂਬਰ, 2023 ਦੇ ਰਿਮਾਂਡ ਆਰਡਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਬਾਰੇ ਦੱਸੇ ਬਿਨਾਂ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਰਾਤ ਭਰ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ 4 ਅਕਤੂਬਰ, 2023 ਨੂੰ ਅਰਸ਼ਦੀਪ ਖੁਰਾਣਾ, ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਲੋਧੀ ਕਲੋਨੀ ਵਿਖੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਲੱਗੇ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਅਰਸ਼ਦੀਪ ਖੁਰਾਣਾ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ 4 ਅਕਤੂਬਰ 2023 ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਰਿਮਾਂਡ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਗੁਪਤ ਪੁਲਿਸ ਰਿਮਾਂਡ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 6:00 ਵਜੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿੱਖ ਰਿਮਾਂਡ ਜੱਜ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਇੱਕ ਰਿਮਾਂਡ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ਼੍ਰੀ ਉਮਾਕਾਂਤ ਕਟਾਰੀਆ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਕੇ, ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(xiii) ਸਿੱਖਿਅਤ ਰਿਮਾਂਡ ਜੱਜ ਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 6:00 ਵਜੇ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਤਿੱਖਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਿਮਾਂਡ ਆਰਡਰ (ਸੁਪਰਾ) ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਅਰਸ਼ਦੀਪ ਖੁਰਾਣਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ

---

2 [2023] 16 ਐਸਸੀਆਰ 743 : 2023 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 1682

ਸਵੇਰੇ 7:07 ਵਜੇ ਇੱਕ ਵਟਸਐਪ ਮੈਸੇਜ ਰਾਹੀਂ ਰਿਮਾਂਡ ਦੇਣ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਪਰ ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਅਰਥ ਕਵਾਇਦ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਰਿਮਾਂਡ ਜੱਜ ਦੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ ਸੀ।

(xiv) ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਵੇਰੇ 6:00 ਵਜੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਜੋ ਤੱਥ ਰਿਮਾਂਡ ਆਰਡਰ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਰਿਮਾਂਡ ਜੱਜ ਨੇ ਸਵੇਰੇ 6:00 ਵਜੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਬਚਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰਿਮਾਂਡ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਲੱਗੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਦੀ ਕਾਪੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਏ ਬਿਨਾਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਉਸਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸਨੂੰ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(xv) ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਰਿਮਾਂਡ ਦੇ ਜੱਜ ਵੱਲੋਂ ਰਿਮਾਂਡ ਦੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵੱਲੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸਟੈਂਡ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਸਵੀਕਾਰਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਰਿਮਾਂਡ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ 4 ਅਕਤੂਬਰ, 2023 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਜ ਹੈ। ਮੰਨਿਆ ਕਿ, ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਸਵੇਰੇ 7:00 ਵਜੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਅਰਸ਼ਦੀਪ ਖੁਰਾਣਾ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ 4 ਅਕਤੂਬਰ, 2023 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਅਤ ਰਿਮਾਂਡ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਰਿਮਾਂਡ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਗਲੀ ਸੰਮਿਲਨ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਸਤਰਾਂ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣ ਦਾ ਤੱਥ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਪੱਕਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਕਥਿਤ ਆਧਾਰਾਂ ਵਾਲੀ ਰਿਮਾਂਡ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਕਾਪੀ ਉਸ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ।

(xvi) ਕਿ 2023 ਦੀ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 224 ਵਿੱਚ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੱਥ EOW ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਲਗਭਗ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ EOW FIR ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਮੰਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ

ਸਲਾਖਾਂ ਪਿੱਛੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, 2023 ਦੀ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 224 ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਐਫਆਈਆਰ ਦੀ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

9. ਇਹਨਾਂ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ, ਸ਼੍ਰੀ ਸਿੱਬਲ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੇ, ਬੇਲੋੜੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰੇ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਐਫਆਈਆਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਤੋਂ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਵੇ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ਗੀ: -

10. ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਸ਼੍ਰੀ ਸੂਰਿਆਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵੀ. ਰਾਜੂ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਏ.ਐੱਸ.ਜੀ. ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਦਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਅਤੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਢੁਕਵੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ:-

(i) ਉਸਨੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰਾਮ ਕਿਸ਼ੋਰ ਅਰੋੜਾ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੰਭਾਵੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(ii) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 4 ਅਕਤੂਬਰ, 2023 ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ 4 ਅਕਤੂਬਰ, 2023 ਦੇ ਅਖੀਰਲੇ ਘੰਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਵੈਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਅਪਲੋਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੋਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸਨੇ ਅਪੀਲ ਕਰਤਾ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਧੁੰਦਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ੀ ਅਫ਼ਸਰ ਦੀ ਕਥਿਤ ਅਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰਿਮਾਂਡ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪਲੋਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਡੋਮੇਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(iii) ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਤੀ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਏਐਸਜੀ ਨੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸੰਸਕਰਣ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਵੇਰੇ 7:00 ਵਜੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸੁਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਸਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(iv) ਸਿੱਖਿਅਤ ਏਐਸਜੀ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 22(1) ਅਤੇ 22(5) ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ

ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਜਾਂ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਜਾਂ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ।

(v) ਉਸਨੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 22(1) ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਸਲਾਹ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ, ਅਰਥਾਤ, ਸ਼੍ਰੀ ਰਿਸ਼ਭ ਬੇਲੀ, ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੰਨਿਆ ਕਿ, ਸ਼੍ਰੀ ਰਿਸ਼ਭ ਬੇਲੀ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਅਰਸ਼ਦੀਪ ਖੁਰਾਣਾ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ।

(vi) ਉਸਨੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਐਡਵੋਕੇਟ ਨੇ ਹੈੱਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਹੀਂ ਵਟਸਐਪ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਿਖਤੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਦਵਤਾ ਰਿਮਾਂਡ ਜੱਜ ਨੇ 4 ਅਕਤੂਬਰ, 2023 ਦੇ ਰਿਮਾਂਡ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਰਿਮਾਂਡ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣਾ ਵਿਅਰਥ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਰਿਮਾਂਡ ਦੇਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ।

(vii) ਸਿੱਖਿਅਤ ਏਐਸਜੀ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਹੁਣ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਅਤੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ/ਬੇਨਿਯਮੀ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਠੀਕ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪੱਖਪਾਤੀ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।

(viii) ਉਸਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਅਤੇ ਯੂਏਪੀਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 43ਏ ਅਤੇ 43ਬੀ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅੰਤਰ ਹਨ ਅਤੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਮੁੜ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

(ix) ਲੀਮਡ ਏਐਸਜੀ ਨੇ ਅੱਗੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, 4 ਅਕਤੂਬਰ, 2023 ਦੇ ਰਿਮਾਂਡ ਆਰਡਰ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਨੋਟਿੰਗ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਸੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਐਪ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸਨੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਜਵਾਬ: -

11. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਸਿੱਬਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਏਐਸਜੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਕਿ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਅਤੇ ਯੂਏਪੀਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 43ਏ ਅਤੇ 43ਬੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਪਰੀ ਮੈਟੀਰੀਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

12. ਸ਼੍ਰੀ ਸਿੱਬਲ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ 4 ਅਕਤੂਬਰ, 2023 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਣ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਕਾਪੀ ਭੇਜਣ ਅਤੇ ਟੈਲੀਫੋਨ ਕਾਲ ਦੁਆਰਾ ਐਡਵੋਕੇਟ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਮੌਕੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਲਾਈਨਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਆਰਡਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸਨੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਏਐਸਜੀ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਧਾਰਨਾ ਹੈ, ਕੇਸ ਦੇ ਅਜੀਬ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਦੇ ਸੱਚ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਸਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ 4 ਅਕਤੂਬਰ, 2023 ਦੇ ਰਿਮਾਂਡ ਆਰਡਰ 'ਤੇ ਉਸੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਲੀਮਡ ਏਐਸਜੀ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਸਟੈਂਡ ਦੇ ਉਲਟ ਲਾਭਕਾਰੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ, ਆਰਡਰ ਵਿੱਚ ਲੰਘਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸਵੇਰੇ 6:00 ਵਜੇ ਦਰਜ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਐਡਵੋਕੇਟ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 7:00 ਵਜੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਐਡਵੋਕੇਟ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਜਾਣ ਜਾਂ ਰਿਮਾਂਡ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ।

ਚਰਚਾ ਅਤੇ ਸਿੱਟਾ:-

13. ਅਸੀਂ ਬਾਰ 'ਤੇ ਐਡਵਾਂਸਡ ਸਬਮਿਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰਸ਼ੀਲ ਵਿਚਾਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ।

14. ਕਿਉਂਕਿ, ਏਐਸਜੀ ਨੇ ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪਮੀਲਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਅਤੇ ਯੂਏਪੀਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 43A ਅਤੇ 43B ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਹੈ, ਇਹ ਸਾਡੇ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਾਅ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਨਾ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ।

15. ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੀ.ਐੱਮ.ਐੱਲ.ਏ., ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਤੇ ਧਾਰਾ 22 ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ: -

"32. ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਆਰਟੀਕਲ 22(1) ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅਜਿਹੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਬਾਰੇ, ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ, ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਹ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਦਾ ਢੰਗ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਰਥਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਦੇਸ਼ਿਤ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 45 ਇਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਅਧੀਨ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦੋ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ, ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦੋ ਸ਼ਰਤਾਂ ਇਹ ਹਨ ਕਿ, ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਹਿਲਾਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦੇ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਹਨ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ, ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਦੇ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲੋੜ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਆਧਾਰਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਵੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕ੍ਰਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ 'ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ' ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਉਹ 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ। ਇਹ ਤਾਂ ਹੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰੇਗਾ। ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰੋ ਕਿ ਉਹ/ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਇਸ ਲਈ, ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 22(1) ਅਤੇ 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੁਆਰਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ, ਇਸ ਉੱਚ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਮਹੱਤਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

36. ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਲਿਖਤੀ ਆਧਾਰਾਂ ਦੀ ਕਾਪੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬੇਸ਼ੱਕ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਕਿਉਂ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਦੋ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਹਨ ਕਿ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਉਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਬਾਨੀ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੁਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਉਬਾਲ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਵਿਅਕਤੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਪਾਲਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਬਸੰਤ ਬਾਂਸਲ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਥੇ ਹੀ ਸਥਿਤੀ ਇਹੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਈਡੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਗਵਾਹ ਮੌਜੂਦ ਸਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਹਿੰਦੀ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਨਾ ਤਾਂ ਇੱਥੇ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉੱਥੇ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵੀ ਸੇਂਥਿਲ ਬਾਲਾਜੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਨਾਜ਼ੁਕ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਟਾਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 19 (1) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਬਹਿਸਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਉਚਿਤ ਰਸੀਦ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਕੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਦੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

37. ਦੂਸਰਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਦਾ ਸਹੀ ਤਰੀਕਾ ਕਿਉਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ। ਇਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਕਿਉਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਲਾਹ ਲੈਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 45 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜੇ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ, ਵੀ. ਸੇਂਥਿਲ ਬਾਲਾਜੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਛੇ ਪੰਨਿਆਂ ਵਿਚ ਚੱਲਦਾ ਹੈ। ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ ਅਤੇ ਬਸੰਤ ਬਾਂਸਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਿਮਾਂਡ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਨੇ ਇੱਛਤ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਬਰਾਬਰ ਸਨ, ਤਾਂ ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ ਜਾਂ ਬਸੰਤ ਬਾਂਸਲ ਲਈ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਉਣ ਲਈ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਣ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਨੂੰ ਹੁਣੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਸ਼ਾਂਤ ਅਤੇ ਇੱਕਠੇ ਹੋਏ ਮਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਦੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਜਾਂ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਸ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਅਤੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਸਿਰਫ ਪੜ੍ਹਣ ਜਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 22(1) ਅਤੇ ਐਕਟ 19 (19) ਦੀ ਧਾਰਾ 22 (1) ਅਧੀਨ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਕੇ ਅਧੂਰਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

38. ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(1) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ, ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਨਿੱਜੀ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਸ ਤੋਂ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਖਤਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਜਾਂਚ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਆਧਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਸ ਲਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਦੀ ਸੰਪਾਦਿਤ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਜਾਂਚ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।

39. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ 'ਤੇ, ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦੇ 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(1) ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਿਕ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਹੀ ਅਰਥ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਲਿਖਤੀ ਆਧਾਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਮੋਇਨ ਅਖਤਰ ਕੁਰੈਸ਼ੀ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਛਗਨ ਚੰਦਰਕਾਂਤ ਭੁਜਬਲ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿਚ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ, ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਹਨ, ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਈਡੀ ਦੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਉਸ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਾਦ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਚਾਰ ਦਾ ਇਹ ਰੂਪ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 22(1) ਅਤੇ 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(1) ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਸੀ.

2002 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 19(1) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ED ਦਾ ਗੁਪਤ ਆਚਰਣ, ਪਹਿਲੀ ECIR ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਿਮ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਦੂਜੀ ECIR ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਆਰਬੀ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਈਡੀ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਅਤੇ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਿਮਾਂਡ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

16. ਪਮੀਲਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਅਤੇ ਯੂਏਪੀਏ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 43A, 43B ਅਤੇ 43C ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਸੰਦਰਭ ਲਈ ਇੱਥੇ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 19

"19. ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ।-(1) ਜੇਕਰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਆਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚਲੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ (ਲਿਖਤੀ ਵਿਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਕਾਰਨ) ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਛੇਤੀ ਹੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

(2) ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਮੱਗਰੀ ਸਮੇਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ, ਇੱਕ ਸੀਲਬੰਦ ਲਿਫ਼ਾਫ਼ੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਭੇਜੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਸਮਗਰੀ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਮਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(3) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ, ਚੌਵੀ ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਇੱਕ [ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ] ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਾਂ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਚੌਵੀ ਘੰਟੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਸਥਾਨ ਤੋਂ [ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ] ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦੇਵੇਗੀ।"

ਯੂਏਪੀਏ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 43ਏ, 43ਬੀ ਅਤੇ 43ਸੀ

"43A. ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ, ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਆਦਿ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਆਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਜੁਰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਨਿੱਜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਾਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਕੋਈ ਜੁਰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਜਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਹੋਰ ਲੇਖ ਜੋ ਕਿਸੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਰੱਖਣ ਦਾ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਬਤ ਜਾਂ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਇਮਾਰਤ, ਆਵਾਜਾਈ ਜਾਂ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਛੁਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਜਾਂ ਦਿਨ ਰਾਤ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਮਾਰਤ, ਆਵਾਜਾਈ ਜਾਂ ਸਥਾਨ।

43 ਬੀ. ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ, ਜ਼ਬਤੀ, ਆਦਿ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ (1) ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀ

ਧਾਰਾ 43ਏ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨਾ, ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰੇਗਾ।

(2) ਧਾਰਾ 43ਏ ਅਧੀਨ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇਰੀ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
(3) ਉਹ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਲੇਖ ਅੱਗੇ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਸਾਰੇ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਡਿਸਪੈਚ ਦੇ ਨਾਲ, ਕੋਡ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਉਪਾਅ ਕਰੇਗਾ।

43 ਸੀ. ਕੋਡ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ। -ਜਾਬਤਾ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ, ਤਲਾਸ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ।"

17. ਵਿਧਾਨਕ ਉਪਬੰਧਾਂ (ਪੁਨਰ-ਨਿਰਮਾਤ ਸੁਪਰਾ) ਦੀ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਪਾਇਆ ਕਿ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(1) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 43ਬੀ(1) ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਯੂਏਪੀਏ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲੈਣ ਲਈ ਮਨਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਜਿਹੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਬਾਰੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਾਕੰਸ਼ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਯੂਏਪੀਏ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।

18. ਅਸੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਯੂਏਪੀਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 43B(1) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਾ ਪਮੀਲਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(1) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਏਐਸਜੀ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪਮੀਲਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਅਤੇ ਯੂਏਪੀਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 43A ਅਤੇ 43B ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਮੁੱਚੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਭਿੰਨਤਾਵਾਂ ਹਨ, ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 43B (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਯੂਏਪੀਏ(1) ਦੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਸੰਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋਵਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਦੋਵੇਂ ਉਪਬੰਧ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 22(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਸਰੋਤ ਲੱਭਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸੁਨਹਿਰੀ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਪੀਐਮਐਲਏ ਜਾਂ ਯੂਏਪੀਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣਾ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

19. ਅਸੀਂ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 167 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਵਰਤੋਂ ਵੀ ਦੋਵਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਲਈ ਸਾਂਝੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਬਾਰੇ ਲਿਖਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੁਕਮ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਯੂਏਪੀਏ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਪਰੀ ਪਾਸੂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ।

20. ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਯੂਏਪੀਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ (ਅਪਰਾਧਾਂ) ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਲਿਖਤੀ ਆਧਾਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਲਾਘਾਯੋਗ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ, ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਆਪਣੇ ਵਕੀਲ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸਾਧਨ ਹੋਵੇਗੀ; ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਰਿਮਾਂਡ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ

ਅਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ. ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਰ ਵਿਆਖਿਆ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 22(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗੀ।

21. ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 20, 21 ਅਤੇ 22 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਵਿੱਤਰ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਕੈਟੇਨਾ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ, ਅਸੀਂ ਰਾਏ ਵੀ.ਡੀ. ਬਨਾਮ ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

"7. ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਇੰਨੀ ਪਵਿੱਤਰ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਸਭਿਅਕ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 21 ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਲਈ, ਸਗੋਂ ਪਰਦੇਸੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਵੀ ਹੈ।"
ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 20, 21 ਅਤੇ 22 ਦੁਆਰਾ ਗਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਅਜਿਹੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾਲ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
22. ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 22(1) ਤੋਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਇਸ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਉਲੰਘਣਾ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਅਤੇ ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਦੇਵੇਗੀ। ਸਿਰਫ਼ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਮੁਢਲੇ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ।
23. ਸਿੱਖਿਅਤ ਏਐਸਜੀ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 22(5) ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਨਿਰੋਧਕ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਯੋਜਨਾ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਿਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ, ਅਸੀਂ ਉਕਤ ਸਬਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ।
24. ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 22(5) ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਏਐਸਜੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਵਾਦ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਸੰਚਾਰ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

_____
3 [2000] ਸਹਾਇਤਾ 4 ਐਸਸੀਆਰ 539 : (2000) 8 ਐਸਸੀਸੀ 590

ਦੋਸ਼ੀ ਜਾਂ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਜਾਂ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਆਧਾਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 22(1) ਅਤੇ 22(5) ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਆਦੇਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਧਾਰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਜਾਣ।

25. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹਰੀਕਿਸਨ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 22(5) ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸੰਚਾਰਿਤ ਕਰਨਾ ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸੰਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 22(5) ਦੇ ਅਧੀਨ ਗਾਰੰਟੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

*7. ਆਰਟੀਕਲ 22 ਦੀ ਧਾਰਾ (5) ਇਹ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਕਰਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਆਰਡਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਦਾ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਨੂੰ ਉਹ ਮੌਕਾ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਿਆਨ ਦੇ ਸਾਧਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਵਿਅਕਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਪੱਖਪਾਤੀ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਸੰਚਾਰ, ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਲਈ, ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਆਧਾਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਆਧਾਰ ਕਈ ਹਨ, ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੌਕਿਆਂ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਾਰੀਖਾਂ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਖੁਦ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਈ ਭਾਸ਼ਣਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹਨ। ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਨਜ਼ਰਬੰਦਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਅਨੁਵਾਦ ਜਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ,

_____

4 [1962] ਸਹਾਇਤਾ 2 ਐਸਸੀਆਰ 918 : 1962 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 117

ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਉਹਨਾਂ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਘਰ ਲਿਆਉਣਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਅਧਾਰਤ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

26. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਲੱਲੂਭਾਈ ਜੋਗੀਭਾਈ ਪਟੇਲ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਓਆਰਐਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਆਧਾਰ ਸਿਰਫ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 22 (5) ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਥੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"20. "ਸੰਚਾਰ" ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸ਼ਬਦ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ "ਭੂਮੀ" ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਗਿਆਨ ਉਸ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ਡਿਟੇਨੂ ਨੂੰ "ਜ਼ਮੀਨ" ਨੂੰ ਸੰਚਾਰਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਉਦੇਸ਼ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਲਿਖਣਾ ਉਸ ਕੋਲ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਅਤੇ ਧਾਰਾ 22(5) ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹੁਕਮ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ....."

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

27. ਹਰੀਕਿਸਾਨ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਸਮੇਤ, ਨਿਵਾਰਕ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਸੰਪੂਰਨ ਪੜਨ ਤੋਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 22(5) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਕਸਾਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਵਾਂਝੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਪਚਾਰਕ ਉਪਾਅ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕੇ।

28. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਲੀਮਡ ਏਐਸਜੀ ਦੀ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕਿ ਨਿਵਾਰਕ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਅਧਾਰ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰਥ ਹੈ।

_____

5 [1981] 2 ਐਸਸੀਆਰ 352 : (1981) 2 ਐਸਸੀਸੀ 427

29. ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 22(1) ਅਤੇ ਆਰਟੀਕਲ 22(5) ਵਿੱਚ ਆਧਾਰਾਂ ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਬਿਲਕੁਲ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਇਹ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ ਕਿ "ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ" ਜਾਂ "ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ" ਦੇ 'ਆਧਾਰ', ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੰਚਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 22(5) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਹਿਲੂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 22(1) 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੰਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

30. ਇਸ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਦੁਹਰਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਨਿਵਾਰਕ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਧੀਨ ਰੱਖੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 22(1) ਅਤੇ 22(5) ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਜਾਂ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਸੰਚਾਰਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 22(1) ਅਤੇ 22(5) ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਵਿੱਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਲੋੜ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਿਕ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹਿਰਾਸਤ ਜਾਂ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ।

31. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਧਾਰਾ 22(1) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ (ਸੁਪਰਾ) ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਘੇਰੇ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਛੇਤੀ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਏਐਸਜੀ ਦੀ ਦ੍ਰਿੜ ਅਪੀਲ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

32. ਹੁਣ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵੱਲ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਨਿਰਸੰਦੇਹ, 2023 ਦੀ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 224 17 ਅਗਸਤ, 2023 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਐਫਆਈਆਰ ਦੀ ਕਾਪੀ ਕਦੇ ਵੀ ਜਨਤਕ ਡੋਮੇਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਵੈਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਅਪਲੋਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਰਖਾਸਤ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਐਫਆਈਆਰ ਦੀ ਕਾਪੀ ਮੁਹੱਈਆ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਿੱਖ ਰਿਮਾਂਡ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਰਿਮਾਂਡ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

33. ਐਫਆਈਆਰ ਦੀ ਕਾਪੀ 5 ਅਕਤੂਬਰ, 2023 ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਅਰਸ਼ਦੀਪ ਖੁਰਾਣਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰਹਿਣ ਤੱਕ। ਜਿਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਬਾਰੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਸੰਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

34. ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ 3 ਅਕਤੂਬਰ, 2023 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 5:45 ਵਜੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਮੀਮੋ (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P-7) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ। ਯੂਏਪੀਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 43C ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਯੂਏਪੀਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ, ਤਲਾਸ਼ੀ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਧਾਰਾ 167 (1) ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 57 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ 24 ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਬੰਧਤ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਸ਼ਾਮ 5:44 ਵਜੇ ਤੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਖਿੜਕੀ ਸੀ। 4 ਅਕਤੂਬਰ, 2023 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਰਿਮਾਂਡ ਲੈਣ ਲਈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ਼੍ਰੀ ਅਰਸ਼ਦੀਪ ਖੁਰਾਣਾ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 3 ਅਕਤੂਬਰ, 2023 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਦਾ ਮੋਬਾਈਲ ਨੰਬਰ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਉਪਲਬਧ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 6:00 ਵਜੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ 'ਤੇ ਸਿੱਖ ਰਿਮਾਂਡ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 4 ਅਕਤੂਬਰ, 2023 ਨੂੰ। ਇੱਕ ਰਿਮਾਂਡ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਅਰਥਾਤ, ਸ਼੍ਰੀ ਉਮਾਕਾਂਤ ਕਟਾਰੀਆ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 22(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜ਼ਾਹਰਾ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਾਰੀ ਕਵਾਇਦ ਗੁਪਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਬਣਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕੋਝੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਜਿਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਦੱਸੇ ਬਿਨਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪੁਲਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਸੀਮਤ ਕਰਨਾ; ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲੈਣ ਦੇ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰਨਾ ਤਾਂ ਜੋ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵੀ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਐਡਵੋਕੇਟ ਨੂੰ ਲਗਾਇਆ ਸੀ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਤੁਕ ਜਾਂ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਬਾਰੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲੱਗੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ।

35. ਇਹ ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਰਿਮਾਂਡ ਵਕੀਲ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਰਿਮਾਂਡ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ, ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮੋਬਾਈਲ 'ਤੇ ਲੱਗੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਚਾਰਾਜੋਈ ਕੀਤੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਰਿਮਾਂਡ ਜੱਜ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਅਰਸ਼ਦੀਪ ਖੁਰਾਣਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦਰਜ ਕਰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟੈਲੀਫੋਨ ਕਾਲ ਰਾਹੀਂ ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਰਿਮਾਂਡ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਮੁਢਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਕਰੀਬ 6:46 ਵਜੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਸ਼੍ਰੀ ਰਿਸ਼ਬ ਬੇਲੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ਼੍ਰੀ ਅਰਸ਼ਦੀਪ ਖੁਰਾਣਾ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 7:00 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ, ਇਹ ਤੱਥ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਲ ਲੈਗਸ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ, ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲੱਗੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਰਿਮਾਂਡ ਦੇ ਹੁਕਮ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਾਸ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਨਿਰਸੰਦੇਹ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

36. ਸਿੱਖਿਅਤ ਏਐਸਜੀ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਵਟਸਐਪ ਰਾਹੀਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ਼੍ਰੀ ਅਰਸ਼ਦੀਪ ਖੁਰਾਣਾ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਤੱਥ ਇਹ ਵੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ਼੍ਰੀ ਅਰਸ਼ਦੀਪ ਖੁਰਾਣਾ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਸਿੱਖ ਰਿਮਾਂਡ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਰਿਮਾਂਡ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਰਿਮਾਂਡ ਆਰਡਰ (ਮੁੜ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਅਨੁਸਾਰ ਸਵੇਰੇ 6 ਵਜੇ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਅਕ ਏਐਸਜੀ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਮਾਂਡ ਦੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਹੈ, ਰਿਮਾਂਡ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਸਮੇਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸਾਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

37. ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਹੁਕਮ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 31 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਟੈਂਡ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਮੀਮੋ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਏਐਸਜੀ ਨੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਮੀਮੋ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਦਲੀਲ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

38. ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਮੈਮੋ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਸਵੀਕਾਰਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਮੀਮੋ ਉਕਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਮੀਮੋ ਦਾ ਕਾਲਮ ਨੰਬਰ 9 (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P-7) ਜੋ ਇੱਥੇ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਬਸ 'ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਰਸਮੀ ਤੌਰ' ਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹੋਣਗੇ।

9. ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦਾ ਕਾਰਨ

ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕੋ।

ਬੀ. ਜੁਰਮ ਦੀ ਸਹੀ ਜਾਂਚ ਲਈ।
ਸੀ. ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੂਤ ਗਾਇਬ ਕਰਨ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ।
ਡੀ. ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਭਰਮਾਉਣ ਵਾਲੀ ਧਮਕੀ ਜਾਂ ਵਾਅਦਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਈ. ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਜਦੋਂ ਵੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਯਕੀਨੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।"
39. ਰਿਮਾਂਡ ਆਰਡਰ ਮਿਤੀ 4 ਅਕਤੂਬਰ, 2023 (ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ) ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਕਾਪੀ ਸ਼੍ਰੀਐਪ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲੱਗੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ। ਰਿਮਾਂਡ ਆਰਡਰ ਦੀ ਬਾਰੀਕੀ ਨਾਲ ਪੜਚੋਲ ਸਾਨੂੰ ਤਸੱਲੀ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦੋ ਸਤਰਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਆਰਡਰ ਵਿੱਚ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਸ ਲਿਪੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੋ ਲਾਈਨਾਂ ਲਿਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਉਹ ਆਰਡਰ ਦੇ ਬਾਕੀ ਬਚੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਦੋ ਲਾਈਨਾਂ ਅਗਲੀ ਸੰਮਿਲਨ ਦਾ ਸਪਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਰਿਮਾਂਡ ਜੱਜ ਨੇ ਰਿਮਾਂਡ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਬਦਨਾਮੀ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਇਹ ਲਾਈਨਾਂ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਪਰ ਅਸਲੀਅਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਿਮਾਂਡ ਦੇ ਹੁਕਮ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਵੇਰੇ 6 ਵਜੇ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਬਾਅਦ ਦਾ ਮੌਕਾ, ਵਿਅਰਥਤਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਭਿਆਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੀ।
40. ਸਿੱਖਿਅਤ ਏਐਸਜੀ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਵਟਸਐਪ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜੀ ਗਈ ਰਿਮਾਂਡ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਕਾਪੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਬਾਰੇ ਪੂਰੀ ਤਸਵੀਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਟਿੱਪਣੀ ਅਤੇ ਕੀ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਝਦਾਰ ਆਧਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀ ਇਹ ਇੰਨੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹਨ ਕਿ ਸਮਝਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ, ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨੂੰ ਪੱਖਪਾਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।
41. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਐਡਵੋਕੇਟ ਨੂੰ ਦੱਸੀ ਗਈ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਘੱਟ ਜਾਂ ਘੱਟ ਐਫਆਈਆਰ ਤੋਂ ਲਏ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਘਟਨਾ ਜਾਂ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਾਨੂੰਨ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੈਟਲ ਹੈ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਇੱਕ ਐਨਸਾਈਕਲੋਪੀਡੀਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਗਤੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਲਈ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਤਫ਼ਤੀਸ਼ੀ ਅਫ਼ਸਰ ਕੋਲ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੱਗਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣਦੀ ਹੈ।

42. ਸ਼੍ਰੀ ਸਿੱਬਲ ਦੁਆਰਾ ਯੂਏਪੀਏ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 13, 16, 17, 18, 22ਸੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਵਿਆਪਕ ਦਲੀਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਐਫਆਈਆਰ ਅਤੇ ਰਿਮਾਂਡ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਆਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਹੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜ਼ਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਵੈੱਬ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ, ਜ਼ਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਹੀ ਸੰਕਲਪ ਹੈ। ਅਨੁਮਾਨ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਾਗਰਿਕ ਨੇਵਿਲ ਰਾਏ ਸਿੰਘਮ, ਕਸ਼ਮੀਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਭਾਰਤ ਦਾ ਨਕਸ਼ਾ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਅਰੁਣਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦਿਤ ਖੇਤਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਉਣ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰਦੇ ਪਾਏ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਨਕਸ਼ਾ ਤਿਆਰ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਉਸਦੇ ਉਪਕਰਣਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

43. ਸ਼੍ਰੀ ਸਿੱਬਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸੰਕੇਤ ਦੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਥਿਤ ਗਲਤ ਨਕਸ਼ੇ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦੋਲਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਏ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਜਾਂ ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੀ ਘਟਨਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਆਧਾਰ ਦੇ ਸਿਰਫ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪੀੜਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

44. ਅਸੀਂ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਇਲ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਲਈ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਾ ਉਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਬਾਰੇ ਹੈ ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

45. ਵਿਦਵਤਾ ਏ.ਐਸ.ਜੀ. ਦੀ ਇਹ ਤਿੱਖੀ ਦਲੀਲ ਸੀ ਕਿ ਰਾਮ ਕਿਸ਼ੋਰ ਅਰੋੜਾ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸੰਭਾਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਣ ਲਈ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਐਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦਾ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 4 ਅਕਤੂਬਰ, 2023 ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ 3 ਅਕਤੂਬਰ, 2023 ਨੂੰ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਦੇਰ ਨਾਲ ਅੱਪਲੋਡ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਏਐਸਜੀ ਨੂੰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੂ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਏਐਸਜੀ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਫੈਸਲਾ 4 ਅਕਤੂਬਰ, 2023 ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਹੈ।

46. ਸਾਡਾ ਪੱਕਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਤੈਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਨੁਪਾਤ ਭਾਰਤ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਧਾਰਾ 1 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

47. ਹੁਣ, ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਵੱਲ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

48. ਅਸੀਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਮੀਮੋ (ਅਨੇਕਚਰ P-7) ਦੀ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜਚੋਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਤੇ ਵੀ ਉਸ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦਾ ਮੈਮੋ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਫਾਰਮਾ ਹੈ ਜੋ ਰਸਮੀ 'ਕਾਰਨਾਂ' ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

49. ਦੁਹਰਾਉਣ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਇਹ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ' ਅਤੇ 'ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ' ਵਾਕਾਂਸ਼ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਮੀਮੋ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ 'ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ' ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਸਮੀ ਮਾਪਦੰਡ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ; ਜੁਰਮ ਦੀ ਸਹੀ ਜਾਂਚ ਲਈ; ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਗਾਇਬ ਕਰਨ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ; ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਭਰਮਾਉਣ, ਧਮਕੀ ਦੇਣ ਜਾਂ ਵਾਅਦਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਕਾਰਨ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ 'ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ' ਵਿਚ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਵੇਰਵੇ ਹੋਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਉਹ ਸਾਰੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੱਥ ਦੱਸਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤੀ ਰਿਮਾਂਡ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, 'ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ' ਦੋਸ਼ੀ ਲਈ ਨਿਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜੋ ਕਿ ਆਮ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਹਨ।

50. ਉਪਰੋਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੋਂ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਕਥਿਤ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਕਾਪੀ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ 4 ਅਕਤੂਬਰ, 2023 ਦੇ ਰਿਮਾਂਡ ਦੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ 4 ਅਕਤੂਬਰ, 2023 ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ।

51. ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਹਿਰਾਸਤ ਤੋਂ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

52. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, 4 ਅਕਤੂਬਰ, 2023 ਦੇ ਰਿਮਾਂਡ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 13 ਅਕਤੂਬਰ, 2023 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਅਣਗੌਲੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਵੈਧ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

53. ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਾਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਾਂਡ ਜਾਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਉਸ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਬੈਲੈਂਡ ਬਾਂਡ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ 'ਤੇ ਹਿਰਾਸਤ ਤੋਂ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

54. ਅਸੀਂ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਰੀਖਣ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

55. ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

56. ਲੰਬਿਤ ਦਰਖਾਸਤਾਂ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਹੈੱਡਨੋਟਸ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ: ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ

ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ:

ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(ਦਿਵਾਕਰ ਜੋਤੀ ਐਡਵੋਕੇਟ)